Acc. No. :- ~~3982~~ M-1640

Title :- अथर्वशीर्षोपनिषद्
(i) शिव (ii) भवानी
(iii) सूर्य (iv) गणपति.
(v) विष्णु

Date :- ?
Author :- ?
Sub :- उपनिषत् स्तोत्र इ.
folio - 23.
Xerox - 16.

॥अथ अथर्वशीर्षोपनिषत्प्रारंभः॥

॥श्रीगणेशाय नमः॥ ॐ देवा ह वै स्वर्गं लोकमायन्॥ ते देवा रुद्रमपृच्छन्॥ को भवानिति॥ सोऽब्रवीदहमेकः प्रथममासीत्॥ वर्तामि च भविष्यामि च॥ नान्यः कश्चिन्मत्तो व्यतिरिक्त इति॥ सोऽन्तरादन्तरं प्राविशत्॥ दिशश्चान्तरं प्राविशत्॥ सोऽहं नित्यानित्योऽहं॥ ब्रह्माहं ब्रह्माहं॥ प्राञ्चः प्रत्यञ्चोऽहं॥ दक्षिणाग्निर्गार्हपत्यश्चाहवनीयोऽहं॥ गुह्योऽहं गुह्योऽहं॥ ज्येष्ठोऽहं श्रेष्ठोऽहं वरिष्ठोऽहं॥ १

धर्म-१

ऋगहं यजुरहं सामाहमक्षरमहं पुण्यकरमहमप्रियं च॥ अधश्चोर्ध्वं च पुरस्ताज्ज्योतिरिति॥ अहमेकः सर्वं मां॥ एवं मां यो वेदेति॥ सर्ववेदान्वेत्ति साङ्गानिति॥ ब्रह्मणा ब्राह्मणेभ्यो हं॥ हविष्य हविष्येण सत्यं सत्येन॥ धर्मं तर्पयामि॥ स्वेन तेजसा॥ ततो देवा ऊर्ध्वबाहवो रुद्रं स्तुवन्ति॥ यो वै रुद्रः स भगवान्यश्च ब्रह्मा तस्मै वै नमो नमः॥ यो वै रुद्रः स भगवान्यश्च विष्णुस्तस्मै वै नमो

Acc. No. ~~3982~~ M-1640
Title - अथर्वशीर्षोपनिषत्.

३न्य २वा वै२ वै२

नमः॥ योवैरुद्रःसभगवान्यश्च शिवस्तस्मैवैनमोन

मः॥ योवैरुद्रःसभगवान्यश्च शंकरस्तस्मैवैनमोनमः॥ योरुद्रः

२ग सप्तर्षयोविरस्तस्मैवैनमोनमः॥ योवैरुद्रःसभगवान्य

श्चस्कंदस्तस्मैवैनमोनमः॥ योवैरुद्रःसभगवान्यश्च

गणस्तस्मैवैनमोनमः॥ योरुद्रःसभगवान्यश्चगण वै२

पतिस्तस्मैवैनमोनमः॥ योवैरुद्रःसभगवान्यश्चभु

स्तस्मैवैनमोनमः॥ योवैरुद्रःसभगवान्यश्चभुवस्तस्मै २

वैनमोनमः॥ योवैरुद्रः सभगवान्यश्चसुवस्तेभ्यो
वैनमोनमः॥ योवैरुद्रः सभगवान्यश्चमहस्तेभ्योवै
नमोनमः॥ यो वैरुद्रः सभगवान्यश्चजनस्तेभ्यो
वैनमोनमः॥ योवैरुद्रः सभगवान्यश्चतपस्तेभ्यो
वैनमोनमः॥ योवैरुद्रः सभगवान्यश्चसत्यंतेभ्यो
वैनमोनमः॥ योवैरुद्रः सभगवान्यश्चकृत्स्नंतेभ्यो
वैनमोनमः॥ आदोमध्यभूस्तये भुवस्तये सुवस्तये॥

शीर्षं विश्वरूपोसि। ब्रह्माणएकस्त्वं। ऊतमऊतं प
रमंपुराणंनत्तं। वालाग्रमात्रंहृदयस्यमध्ये। विश्वं
देवंज्योतिरूपंवरेण्यं। तमीशानंवरदंदेवमीड्यं।
नन्चाध्योमांशांतमसंतमिति। हृदिस्थाः देवताः स
र्वाहृदिप्राणप्रतिष्ठिताः। हृदिस्थमधियोनित्यं। ति
स्रोभावाः परांगतिं। तस्योत्तरतः सओंकारःयूओं
कारःसप्रणवः यःप्रणवः ससर्वव्यापी। यः सर्वव्यापी ३

शिरोदक्षिणतःपादः। योत्तरतः २

सोनंतः। योनंत स्तत्तारं। यत्तारं तत्छुक्लं। यछुक्लं तद्वै
द्यतं। यद्वैद्यतं तत्परंब्रह्म। सएकः स ईशानः सरुद्रः स
भगवान्महेश्वरः स शंकरः। अथ कस्मादुच्यते ॐकारो
यस्मादुच्चार्यमाण एव प्राणानूर्ध्वमुन्नामयति तस्मा
दुच्यते ॐकारः। अथ कस्मादुच्यते प्रणवो यस्मा
दुच्चार्यमाण एव ऋचो यजूंषि सामब्रह्मप्रणामयति
तस्मादुच्यते प्रणवः। अथ कस्मादुच्यते सर्वव्यापी य

यस्मादुच्चार्यमाणमेव। स्नेहोयद्वर्त्तिलपिंडं तस्मा
दुच्यते सर्वव्यापी। अर्केथ स्मादुच्यते नंतो यस्मादुच्चार्यमा
णमेवायस्यैवांतं नोपलभ्यतेति। यगृर्व्वमधुरस्तस्मादुच्य
तेनंतः। अथ कस्मादुच्यते तारो यस्मादुच्चार्यमाणमेव। गर्भ
जन्मजरामरणमृत्युभयात्तारयते तस्मादुच्यते तारः॥
अथ कस्मादुच्यते शुक्लो यस्मादुच्चार्यमाणमेव। सर्वा
लोकान् शुद्धान् शुक्लान् करोतिति तस्मादुच्यते शुक्लः॥

ता२

अथकस्मादुच्यते वैद्युतोयस्मादुच्चार्यमाणमे
व। अव्यक्तमात्रं महद्योतयते तस्मादुच्यते वैद्यु
तः। अथकस्मादुच्यते परंब्रह्मयस्मादुच्चार्यमा
णमेव। सर्वान्लोकान्बृंहति बृंहते तस्मादुच्य
ते परंब्रह्म। अथकस्मादुच्यते एकोयस्मादुच्चा
र्यमाणमेव। सर्वान्लोकान्संभक्ष्य संसृज्यवि
सृज्यते तस्मादुच्यते एकः। अथकस्मादुच्यते

य४

ईशानोयस्मादुच्चार्यमाणमेवासर्वांल्लोकानीशत

तईशानीभिस्तस्मादुच्यतेईशानः।अथकस्मादुच्य

तेरुद्रोयस्मादुच्चार्यमाणमेव।सर्वान्लोकान्रु

द्रतिरोदयतेतस्मादुच्यतेरुद्रः।अथकस्मादुच्य

तेभगवोयस्मादुच्चार्यमाणमेव।सर्वान्लोकान्

भगानिभगीयतेतस्मादुच्यतेभगवः।अथक

स्मादुच्यतेमहेश्वरोयस्मादुच्चार्यमाणमेव।

सर्वान् लोकान् महति महीयते तस्मादुच्यते महेश्वरः। अथ कस्मादुच्यते शंकरो यस्मादुच्चायमानमेवा सर्वान् लोकान् सहति सहीयते तस्मादुच्यते शंकरः। तदेतद्दुच्चारित। एको ह देवः प्रदिशोनु सर्वाः। पूर्वो ह जातः स उ गर्भे अंतः। स जायमानः स जनिष्यमाणः प्रत्यङ्क नास्ति ष्ठति शंतको शांतकारे। अग्निरितिभस्म। वायुरि

~~पाशुपतिर्भस्मना संस्पृशेत् तस्माद्व्रतमेतत्~~

लं २

तिभस्म॥ जलमितिभस्म। स्थलमितिभस्म। व्योमे
तिभस्म। सर्वं ह वा इदं भस्म। तस्माद्व्रतमेतत्। पाशु
पतिर्भस्मना संस्पृशेत्। तस्माद्व्रतमेतत्। पा
शुपतिं पशुपाशविमोक्षाय। इदमथर्वशिरो ब्राह्म
णोऽधीयीत। सो अग्निपूतो भवति। स वायुपूतो
भवति। स सूर्यपूतो भवति। स सोमपूतो भवति।
सर्वैस्तीर्थैः स्नातो भवति। सर्वैर्देवैर्ज्ञातो भवति।

दी

सर्वैर्वेदैः पठितो भवति। सर्वैर्यज्ञैः क्रतुभिरिष्टो भवतीतिहासपुराणानां रुद्राणां दशसहस्राणि जप्तानि भवंति। गायत्र्याः षष्टिसहस्राणि जप्तानि भवंति। प्रणवानामयुतं जप्तं भवतीत्याह भगवानथर्वशिरः। यो रुद्रो येन जगद्धृतं पृथिवी च दृढा धृता येन येन स्थापयेन नान्तरिक्षं तस्मै रुद्राय नमो नमस्तस्मै रुद्राय नमो इति। नमो रुद्राय सहस्र
नम

मूर्त्तये सहस्रपाक्षाक्षिशिरोरुबाहवे तस्मै रुद्राय न
मो नमस्तस्मै रुद्राय नमो नम इति॥ ॥इतिशिवा
थर्वशीर्षसमाप्तं॥ ॥अथभवान्युपनिषत्॥ ॥
ॐ सर्वे वै देवा देवीमुपतस्थुः। कासित्वंमहादेवि॥
साब्रवीदहंब्रह्मस्वरूपिणी। मत्तःप्रकृतिपुरुषात्म
कंजगत्। शून्यमशून्यंच। अहमानंदानानंदौ। अ
हंविज्ञानाविज्ञाने। अहंब्रह्माब्रह्मणी। देब्रह्मणीवेदि

वा
तव्ये। इति अथर्वली श्रुतिः। अहं पंचभूतानि।
अहं पंचतन्मात्राणि। अहमखिलं जगत्। वेदोह
मवेदोहं। विद्याहमविद्याहं। अजाहमनजाहं। अध
श्चोर्ध्वं च तिर्यक् चाहं। अहं रुद्रेभिर्वसुभिश्चरा
मि। अहमादित्यैरुत विश्वदेवैः। अहं मित्रावरुणावु
भौ बिभर्मि। अहमिंद्राग्नी अहमश्विनौभौ। अहं
ँ त्वष्टारं पूषणं भगं दधामि। अहं विष्णुमुरुक्रमं।
सोमं मु

२६ ३२

5

ब्रह्माणमुत प्रजापतिं दधामि। अहं दधामि द्रविणं
हविष्मते। सुप्राव्ये। यजमानाय सुन्वते। अहं राष्ट्री
संगमनी वसूनां। चिकितुषी प्रथमा यज्ञियानां। अहं
सुवे पितरमस्य मूर्द्धन्। मम योनिरप्स्वंतः समुद्रे।
य एवं वेद। स देवीसपादमाप्नोति। ते देवा अब्रुवन्। न
मो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततं नमः। नमः प्रकृत्यै भद्रा
यै नियताः प्रणताः स्म तां। तामग्निवर्णां तपसा ज्वलंती

वैरोचनीं कर्मफलेषु जुष्टां। दुर्गां देवीं शरणमहं प्रप
द्ये सुतरासितरसे नमः। देवीं वाचमजनयन्त देवास्तां
विश्वरूपाः पशवो वदन्ति। सा नो मंद्रेषमूर्जं दधाना
धेनुर्वागस्मानुपसुष्टुतैतु। कालरात्रीं ब्रह्मस्तुतां
वैष्णवीं स्कंदमातरां। सरस्वतीमदितिं दक्षदुहित
रं नमामः पावनां शिवां। महालक्ष्म्यै च विद्महे स
र्वशक्त्यै च धीमहि। तन्नो देवी प्रचोदयात्। अदिति

र्त्येजनिष्ट दक्षया दुहिता तव।।देवा अन्वजायंत
भद्रा अमृतबंधवः।कामो योनिः कमला [illegible] वि
डज्रपाणिः गुहा हसा मातलिश्वाभ्रमिंद्रः।पुन
र्गुहासकला मायया च। पृथ्व कूशा विश्वमाता
दिविद्या।एषात्मशक्तिः।एषा विश्वमोहिनी।पा
शांकुशधनुर्बाणधरा।एषा श्रीमहाविद्या।य ए
वं वेद।सशोकं तरति।नमस्ते भगवति।मातर

१

6

स्मान्न पाहि सर्वतः॥ सैषाष्टौ वसवः। सैषैकाद
शरुद्राः। सैषा द्वादशादित्याः। सैषा विश्वेदेवाः। सो
मपा असोमपाश्च। सैषा यातुधाना। असुरा
रक्षांसि पिशाचा यक्षा सिद्धाः। सैषा सत्त्वरजस्त
मांसि। सैषा ब्रह्म विष्णु रुद्ररूपिणी। सैषा प्रजा
पतीन्द्रमनवः। सैषा ग्रहनक्षत्रज्योतींषि। कलाकाष्ठा
दिकालरूपिणी। तामहं प्रणौमि नित्यं। देवी भुक्तिमु

षी॰ २

४८

पापापहारिणीं

व२

क्तिप्रदायिनी। अनंतां विजयां शुद्धां शारण्यां
शिवदां शिवां। वियदीकारसंयुक्तं वीतिहोत्रसम
न्वितं। अर्द्धेंदुलसितं देव्याबीजं सर्वार्थसाध
कं। एवमेकाक्षरं मंत्रं यतयः शुद्धचेतसः। ध्या
यंति परमानंदमया ज्ञानांबुराशयः। वाग्भवा
ब्रह्म तत्पदं तस्मात् भवक्र समन्वितं। सूर्यो वामश्रो
त्रबिंदु संयुक्ताष्टतृतीयका। ४। नारायणेन संमिश्रो

वायुश्चाधरसंयुतः। विन्दुनेन वामाक्षी कोणुःस्या
महमानंद दायकः। हृत्पुंडरीकमध्यस्थां प्रातः
सूर्यसमप्रभां। पाशांकुशधरां सौम्यां वरदाभ
यहस्तकां। त्रिनेत्रां रक्तवसनां भक्तकामम्हं
भजे। नमामि त्वामहं देवी महाभयविनाशिनीं।
महादारिद्यशमनीं महाकारुण्यरूपिणीं। य
स्याः स्वरूपं न जानंति तस्मादुच्यते ज्ञेया।

१ ब्रह्मादयो

ते०

7

तस्मादुच्यते एकैवववर्त्ततेतस्मादुच्यते

यस्या अंतोनलभ्यते अनंता। यस्याग्रहं नो
पलभ्यतेतस्मादुच्यते अलक्ष्या। यस्याजननं
नोपलभ्यते तस्मादुच्यते अजा। एकैवसर्वत्रे
वर्त्ततेतस्मादुच्यते ऐका। मंत्राणांमातृकादे
वीशब्दानांज्ञानरूपिणी। ज्ञानानांचिन्मया
तीताशून्यानांशून्यसाक्षिणी। यस्याः परत
रंनास्तिसैषादुर्गाप्रकीर्त्तिता। तांदुर्गांदुर्गमां

अलक्ष्याच्यते ऽनंतया ऽनंता ऽलक्ष्या ऽजैका ऽनेका। ४

पत्रा ४ नै४ ११

२ सब्रह्मसायुज्यायकल्पते॥ससर्वतःसुखमेधते॥सपंचमहापा
पात्प्रमुच्यते॥२
देवीदुराचारविघातिनी॥नमामिभवभीतोहंसं
२२। सारार्णवतारिणीं॥इदमथर्वशीर्षंयोधीतेसपंचा
थर्वशीर्षजपफलमवाप्नोति।इदमथर्वशीर्षम
ज्ञात्वायोर्चामुपस्थापयजपाति।शतलक्षंप्रजप्त्वा
पिचार्चासिद्धिंचविंदति।शतमष्टोत्तरंचास्यपु
रश्चर्याविधिःस्मृतः।दशवारंपठेद्यस्तुसद्यः
पापैःप्रमुच्यते।महादुर्गाणितरतिमहादेव्याः

२ सायं प्रातः प्रयुंजानो अपापो भवति॥

प्रसादतः। सायमधीयानो दिवसकृतं पापं नाश
यति। प्रातरधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति।
निशी। थे तुरीय संध्यायां जप्त्वा वाक् सिद्धिर्भव
ति। नूतनायां प्रतिमायां जप्त्वा देवता सान्नि
ध्यं भवति। प्राणप्रतिष्ठायां जप्त्वा देवता प्राणप्र
तिष्ठा भवति। भौमाश्विन्यां महादेवी सन्निधौ जप्त्वा
त्वा महामृत्युं तरति। य एवं वेद॥ ॥इत्युपनिषत्॥ ॥

२८

१२

१ सिद्ध मंत्रो भवति॥ महाविघ्नात् प्रमुच्यते॥ महादोषात् प्रमुच्यते॥ महा
पापात् प्रमुच्यते॥ स महामृत्युं तरति स

8

इति भवान्युपनिषत्॥ ॥अथ सूर्याथर्वाङ्गिरसं व्या
ख्यास्यामः। ब्रह्मा ऋषिः। आदित्यो देवता। गायत्री छं
दः। हंसाद्यग्निनारायणयुक्तं बीजं। हृल्लेखा श
क्तिः। वियदादिसर्गयुक्तं कीलकं। धर्मार्थकाममो
क्षेषु जपे विनियोगः॥ षट्स्वरारूढेन बीजेन षडंगः।
रक्ताम्बुजसंस्थितं सप्ताश्वरथिनं। हिरण्यव
र्णं चतुर्भुजं। पद्मद्वयाभयवरदहस्तं। कालच

३ भर्गो देवस्य धीमहि॥ धियो यो नः प्रचोदयात्॥

ॐ भगोत्तारो। श्रीसूर्यनारायणं। यएवं वेद। सर्वे ब्राह्म
णाः ॐ भूः ॐ भुवः ॐ सुवः ॐ महः ॐ जनः ॐ तपः
ॐ सत्यं ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं परो रजसे सावदों॥
ॐ आपो ज्योतिरसोमृतं ब्रह्म भूर्भुवः सुवरों॥ सूर्य
आत्मा जगतस्तस्थुषश्च॥ सूर्याद्वै खल्विमानि भू
तानि जायंते॥ सूर्याद्यज्ञः पर्जन्योन्नमात्मा॥ न
मस्ते आदित्याय॥ त्वमेव केवलं कर्तासि॥ त्वमेव

३४

१२

प्रत्यक्षंब्रह्मासि।त्वमेवप्रत्यक्षंविष्णुरसि।
त्वमेवप्रत्यक्षंरुद्रोसि।त्वमेवप्रत्यक्षंऋगसि।
त्वमेवप्रत्यक्षंयजुरसि।त्वमेवप्रत्यक्षंसामा
सि।त्वमेवप्रत्यक्षमथर्वासि।त्वमेवप्रत्यक्षंछंदो
सि।आदित्याद्वायुर्जायते।आदित्याद्भूमि
र्जायते।आदित्याद्विष्णुर्जायते।आदित्यादा
पोजायंते।आदित्याज्ज्योतिर्जायते।आदित्या

२२

क्षो मा दिशो जायंते। आदित्याद्वै दु जायंते। आ
दित्या द्देवा जायंते। आदित्यो वा एष तन्मंडलं तप
ति। असावादित्यो ब्रह्म। आदित्योंतःकरणम
नोबुद्धिचित्ताहंकाराः। आदित्यो वै प्राणापान
व्यानोदान समानाः। आदित्यो वै श्रोत्रत्वक्चक्षु
क्षुःरसना नासः। आदित्यो वै वाक्पाणिपादो
पस्थ पायूनि। आदित्यो वै शब्द स्पर्शरूपरस

गंधाः। आदित्यो वै वचना दानगमनानंदवि
सर्गाः। आनंदमयो ज्ञानमयो विज्ञानमय आ
दित्यः। नमो मित्राय भानवे मृत्योर्मा पाहि। भ्रा
जिष्णवे विश्वहेतवे नमः। सूर्यो नो दिवस्पातु
वातोऽन्तरिक्षात्। अग्निर्नः पार्थिवेभ्यः। सूर्या
द्भवंति भूतानि। सूर्येण पालितानि तु। सूर्ये ल
यं प्राप्नुवंति। यः सूर्यः सोऽहमेव च। चक्षुर्नो देवः सवि

१२

तान्विस्कन्दित पर्वतः। वक्ष्कर्धातादधातुनः। आ
दित्याय विद्महे सहस्त्रकराय धीमहि। तन्नः सू
र्यः प्रचोदयात्। सविता पश्चातात् सविता पुर
स्तात् सवितोत्तरात्तात् सविताधरात्तात्। स
विता नः सुवतु सर्वताति सविता नो रासतां दीर्घ
मायुः। ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म। घृणिरिति द्वे
अक्षरे। सूर्य इत्यक्षरद्वयं। आदित्य इति त्री

१९

10

णपक्षराणि। एतद्वैसूर्याक्षरं मन्तुं॥ यः सदाह
रहर्जपति। सब्राह्मणोभवति। सूर्याभिमुखंज
प्त्वा महाव्याधिभयात्प्रमुच्यते। अलक्ष्मीर्नश्य
ति। अभक्ष्यभक्षणात्पूतोभवति। अपेयपा
नात्पूतोभवति। अगम्यागमनात्पूतोभवति।
अब्रात्यसंभाषणात्पूतोभवति। मध्याह्ने आ
दित्याभिमुखः पठन् स यः पंचमहापापात्प्र

मुच्यते। सैषा सावित्री विद्या। न कस्मैचित्प्रशं
सेत्॥९॥ तन्महाभागं प्रातः पठति। सभाग्यवा
न् जायते। पशून्विंदति। वेदार्थं लभते। त्रिका
लं जप्त्वा क्रतुशतफलं प्राप्नोति। हस्तादिरोजन यो
पति। स महामृत्युं तरति। स महामृत्युं तरति। य ए
वं वेद॥ ॥इत्युपनिषत्॥ ॥७॥ ॥ओंगणप
त्यथर्वशीर्षप्रारंभः॥७॥ नमस्ते गणपतये। १९

थ२

त्वमेव प्रत्यक्षं तत्त्वमसि। त्वमेव केवलं कर्त्तासि।
त्वमेव केवलं धर्त्तासि। त्वमेव केवलं हर्त्तासि। त्वमे
व सर्वं खल्विदं ब्रह्मासि। त्वं साक्षादात्मासि नित्यं।
ऋतं वच्मि। सत्यं वच्मि। अव त्वं मां। अव वक्तारं।
अव श्रोतारं। अव दातारं। अव धातारं। अवानू
चानमव शिष्यं। अव पश्चात्तात्। अव पुरस्तात्।
अवोत्तरात्तात्। अव दक्षिणात्तात्। अव चोर्ध्वात्त

त्वंवाङ्मयस्त्वंचिन्मयः।त्वमानंदमयस्त्वंब्रह्ममयः।२

त्।।अवाधरात्तात्।सर्वतो मांपाहिपाहिसमं
तात्।।त्वंसच्चिदानंदाद्वितीयोसि।त्वंप्रत्यक्षं
ब्रह्मासि।त्वंज्ञानमयोविज्ञानमयोसि।सर्वंज
गदिदंत्वत्तोजायते।सर्वंजगदिदंत्वत्तस्तिष्ठ
ति।सर्वंजगदिदंत्वयिलयमेष्यति।सर्वंजगदि
दंत्वयिप्रत्येति।त्वंभूमिरापोनलोनिलोनभः।
चत्वारिवाक्परिमितापदानि।।त्वंगुणत्रयातीतः।

त्वंदेहत्रयातीतः। त्वंकालत्रयातीतः॥ त्वंमूला
धारस्थितोसिनित्यं। त्वंशक्तित्रयात्मकः। त्वां
योगिनोध्यायंतिनित्यं। त्वंब्रह्मा त्वंविष्णुस्त्वं
रुद्रस्त्वमिंद्रस्त्वमग्निस्त्वंवायुस्त्वंसूर्यस्त्वंचं
द्रमास्त्वंब्रह्मभूर्भुवःस्वरों। गणादीन्पूर्वमुच्चा
र्यवर्णादीन्तदनंतरं। अनुस्वारःपरतरः॥ अर्द्धेंदु
लसितं। तारेणरुद्धं। एतत्तवमनुस्वरूपं। गकारः

गं४

पूर्वरूपं। अकारो मध्यमरूपं। अनुस्वारश्चांत्य
रूपं। बिंदुरुत्तररूपं। नादः संधानं। संहिता
संधिः। सैषा गणेशविद्या। गणक ऋषिः। निचृ
द्गायत्री छंदः। गणपतिर्देवता। ॐ गं गणपतये
नमः। एकदंताय विद्महे वक्रतुंडाय धीमहि।
तन्नो दंतिः प्रचोदयात्॥ एकदंतं चतुर्हस्तं पा
शमंकुशधारिणं। रदं च वरदं हस्तैर्बिभ्राणं

१८

मूषकध्वजं रक्तं लंबोदरं शूर्पकर्णकं रक्तवास
सं रक्तगंधानुलिप्तांगं रक्तपुष्पैः सुपूजितं । भ
क्तानुकंपिनं देवं जगत्कारणमच्युतं । आविर्भू
तं च सृष्ट्यादौ प्रकृतेः पुरुषात्परं । एवं ध्यायति यो
नित्यं स योगी योगिनां वरः । नमो व्रात[illegible]पतये
नमो गणपतये नमः । प्रथमपतये नमस्ते अस्तु ।
लंबोदरायैकदंताय विघ्ननाशने शिवसुताय[illegible]यव

त ३

र द म्नर्त्यिनेनमः। इदमथर्वशीर्षयोधीते सब्रह्म
भूयायकल्पते। ससर्वतःसुखमेधते। सपंचमहा
पापात्प्रमुच्यते। सायमधीयानो दिवसकृतंपापं
नाशयति। प्रातरधीयानोरात्रिकृतंपापंनाशयति।
सायंप्रातःप्रयुंजानोअपापोभवति। सर्वत्राधीयानोऽ
पविघ्नोभवति। धर्ममर्थंकामंमोक्षंचविंदति। इद
मथर्वशीर्षमशिष्यायनोदेयं। योयदिमोहाद्दा

य४

२१

चेत्

प्रातः३

स्यति स पापीयान्भवति। सहस्रावर्त्तनात् यंयं

काममधीयते तंतमनेन साधयेत्। अनेन गणप

तिमभिषिंचति। स वाग्मी भवति। चतुर्थ्यामनश्नन्

जपति। स विद्यावान् भवति। इत्यथर्वणवाक्यं। ब्र

ह्माद्याचरणं विद्यात्। न बिभेति कदाचनेति। यो

दूर्वांकुरैर्यजति। स [illegible] वति। यो लाजै

र्यजति। स यशोवान् भवति। स मेधावान् भवति।

वै श्रवणोपमो भ

थे४

२

ससर्वैर्लभते २८
फलं

योमोदकसहस्रेण यजति। स वांछितफलमवाप्नोति।
यः साज्यसमिद्भिर्यजति। ससर्वं लभते। अष्टौ
ब्राह्मणान्सम्यग्ग्राहयित्वा। सूर्यवर्चस्वी भव
ति। सूर्यग्रहे महानद्यां प्रतिमासंनिधौ जप्त्वा।।
सिद्धमंत्रो भवति। महाविघ्नात्प्रमुच्यते। महादोषा
त्प्रमुच्यते। ससर्वविद्भवति स सर्वविद्भवति य ए
वं वेद।। इत्युपनिषत्।। ॐ शांतिः ३ इति गणपत्यथर्वशीर्ष

२०

॥अथविष्णवथर्वशीर्षप्रारंभः॥ॐ अथपुरुषोवै ८
नारायणोकामयत। प्रजाः सृजेयेति। नारायणा
प्राणो जायते। मनः सर्वेंद्रियाणि च। खं वायुर्ज्यो
तिरापः। पृथिवी विश्वस्य धारिणी। नारायणाद्ब्र
ह्मा जायते। नारायणाद्विष्णुर्जायते। नारायणा
द्रुद्रो जायते। नारायणादिंद्रो जायते। नारायणा
त्प्रजापतिर्जायते। नारायणाद्द्वादशादित्याः। रुद्रा

वसवः सर्वाणिछंदांसि। नारायणादेवसमुत्पद्यंते।
नारायणात्प्रवर्त्तंते। नारायणात्प्रलीयंते। नाराय
णात्प्ररोहंते। अथरुद्रोनारायणोब्रह्मानारायणः।
शिवश्चनारायणः। शक्रश्चनारायणः। कालश्च
नारायणः। दिशश्चनारायणः। ऊर्ध्वंचनारायणः।
अधश्चनारायणः। अंतर्बहिश्चनारायणोनारा
यणएव वेदः सर्वंयद्भूतंयच्चभव्यं। निष्क [illegible]नि २१
लो

रंजनो।निर्विकल्पो।निराख्यातः।शुद्धो देव एको नारा
यणो न द्वितीयोस्ति कश्चित्।य एवं वेद स विष्णुरेव भ
वति स विष्णुरेव भवति।ॐमित्यग्रे व्याहरेत्।नम इति
पश्चात्।नारायणायेत्युपरिष्टात्।ॐमित्येकाक्ष
रं नम इति द्वे अक्षरे।नारायणायेति पंचाक्षराणि।
एतद्वै नारायणस्याष्टाक्षरं पदं।यो वै नारायणस्या
ष्टाक्षरंपदमध्येति।अनुपप्लवः सर्वमायुरेति।विंद
ते प्राजापत्यं।रायस्पोषं गौपत्यं।ततोमृतत्वमश्नुते।

रे

६३

ततो भूत तत्वम भूत ९

श्री २

इति। मत्स्यगाने दं परं ब्रह्म पुरुषः श्री गोविन्दस्य रूपं। अकार उकारो मकार इति। तानि धा सम भरन्त देल द्योम्मि तीनि समुक्तो। मुच्यते योगी जन्मसंसारबंधनात्। ॐ नमो नारायणायेति। मंत्रोपासकः वैकुंठभुवनलोकं गच्छति वैकुंठभुवनलोकं गच्छति। तस्मात्तदिदं पुंडरीकं [illegible] नं तस्मात् रिदाव भासं। ब्रह्मण्यो देवकी पुत्रो ब्रह्मण्यो मधुसूदनः। सर्वभूतस्थमेकं नारायणं। कारणरूपाकारं परं ब्रह्म। ॐ एतदथ

३वि

२२

२ पंच महा पापा

ग्रं॰ ९

र्व। शिरो योधीते। सं शूद्राय कल्पते। स सर्वतः सु

खमेधते। सं [illegible] त्प्रमुच्यते। सायमधी

यानो दिवसकृतं पापं नाशयति। प्रातरधीयानो रा

त्रिकृतं पापं नाशयति। सायं प्रातरधीयानो अपा

पो भवति। मध्यंदिनमादित्या [illegible] भिमुखोधीयानः।

पंचपातकोपपातकेभ्यो मुच्यते। सर्ववेदपारायण

पुण्यं लभते। श्रीनाराणस्य सायुज्यमाप्नोति॥ ॥श्री॥

॥इति श्रीमदथर्वशिर [illegible]ः समाप्तं॥ ॥७॥ ॥७॥ ॥७॥

15

॥इति अथर्वशीर्षउपनिषत्समाप्तः॥

K K S U LIBRARY
RAMTEK
441 106
M-1640
Dist. Nagpur